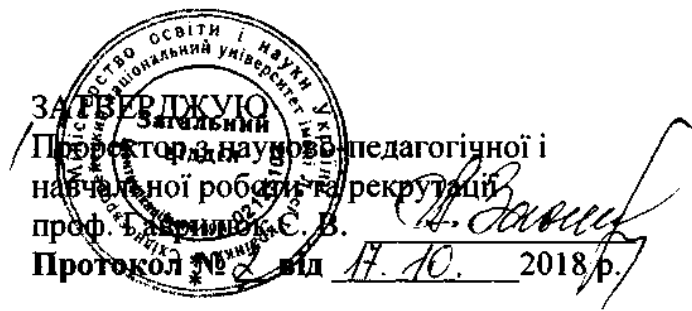

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра педагогічної та вікової психології

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА Й КОНСУЛЬТУВАННЯ

Підготовки Бакалавра

Галузь знань 0301 Соціально-політичні науки

Напрямок підготовки 6.030102 Психологія

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Психолого-педагогічна експертиза й консультування» підготовки бакалавра, галузі знань 0301 Соціально-поведінкові науки, напрям підготовки 6.030102 Психологія

Розробник: Кульчицька Анна Валеріївна - доцент педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент

Рецензент: Федотова Тетяна Володимирівна – доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології, кандидат психологічних наук, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 2 від 5 вересня 2018р.

Завідувач кафедри: (Гошовський Я.О.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології
протокол №1 від вересня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Кульчицька А.В., 2018р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	0301 Соціально-політичні науки 6.030102 Психологія	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 12 год. Лабораторні 12 год. Індивідуальні - 0 год.
		Самостійна робота 76 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 8 год.
	Форма контролю: іспит	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою курсу є професійне висвітлення сутності й особливостей процесу психолого-педагогічної експертизи та консультування, а також основних інструментів форм та методів, які можуть бути застосовані у процесі експертизи та консультування в галузі освіти.

Навчальний курс спрямований на систематизувати знання щодо:

- сутності і специфічних рис психолого-педагогічної експертизи та консультування;
- мети і принципів психолого-педагогічної експертизи та консультування;
- сучасних напрямів експертизи та консультування в галузі освіти;
- головних етапів становлення і розвитку психолого-педагогічної експертизи та консультування в Україні;
- сучасних вимог до експерта та консультанта.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*:

- сутність та особливості психолого-педагогічної експертизи та консультування;

- цілі і завдання психолого-педагогічної експертизи та консультування;
- основні принципи психолого-педагогічної експертизи та консультування;
- сучасні напрями психолого-педагогічної експертизи та консультування;
- етапи становлення і розвитку психолого-педагогічної експертизи та консультування в Україні;
- технологію проведення психолого-педагогічної експертизи;
- вимоги до особистості педагога-консультанта.

вміти:

- визначати потреби педагогічних працівників, закладів і установ освіти у наданні консультаційних послуг;
- оперувати принципами психолого-педагогічної експертизи та консультування;
- визначати суб'єкти психолого-педагогічної експертизи та консультування;
- орієнтуватися у напрямках психолого-педагогічної експертизи та консультування;
- скласти ретроспективну таблицю становлення та розвитку психолого-педагогічної експертизи та консультування в Україні;
- орієнтуватися в особливостях психолого-педагогічної експертизи та консультування, соціального і психологічного консультування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредитів ECTS.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Особливості психолого-педагогічного консультування						
Тема 1. Сутність, поняття та зміст психолого-педагогічної експертизи в галузі освіти	20	2	2	0	15	1
Тема 2. Технологія та методологічні основи психолого-педагогічної експертизи.	31	4	4	6	15	2
Разом за модулем 1	51	6	6	6	30	3
Змістовий модуль 2. особливості психолого-педагогічної експертизи						
Тема 3. Поняття психолого-педагогічного консультування Педагогічне консультування як професійна діяльність	20	2	2		15	1
Тема 4. Сучасні вимоги до особистості психолога-консультанта в галузі освіти	21	2	2		15	2
Тема 5. Сучасні напрями психолого-педагогічного консультування.	28	2	2	6	16	2

Разом за модулем 2	69	6	6	6	46	5
Всього годин:	120	12	12	12	76	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

5.1 Теми практичних занять

Таблиця 3

Назва теми. (для практичних)	К-ть год
Тема 1. Сутність, поняття та зміст психолого-педагогічної експертизи в галузі освіти	2
Тема 2. Технологія та методологічні основи психолого-педагогічної експертизи	4
Тема 3. Поняття психолого-педагогічного консультування Педагогічне консультування як професійна діяльність	2
Тема 4. Сучасні вимоги до особистості психолога-консультанта в галузі освіти	2
Тема 5. Сучасні напрями психолого-педагогічного консультування	2
Разом	12

5.2 Теми лабораторних занять

Таблиця 4

Тема: Технологія та методологічні основи психолого-педагогічної експертизи	К-ть год
Лабораторне заняття 1. Основні психологічні компоненти експертного вивчення учня	2
Лабораторне заняття 2. Схема психолого-педагогічного аналізу учня	2
Лабораторне заняття 3. Схема аналізу типових труднощів у навчанні	2
Тема: Сучасні напрями психолого-педагогічного консультування	
Лабораторне заняття 4. Психолого-педагогічне консультування дітей різних вікових категорій.	2
Лабораторне заняття 5. Психолого-педагогічне консультування батьків та найближчого оточення дитини.	2
Лабораторне заняття 6. Психолого-педагогічне консультування педагогів та керівного складу освітньої установи.	2
Разом	12

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальна робота – не передбачено

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ (табл. 5). Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 5

Поточний контроль (мах = 40 балів)							Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1							Модуль 2		
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	30	30	
6	6	6	6	6	6	4			

Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамова Г. С. Психологическое консультирование: Теория и опыт: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Г.С. Абрамова. – М. : «Академия», 2001. – 240 с.
2. Актуальные проблемы нейропсихологии детского возраста/ Под ред. Л.С. Цветковой. М., 2001.
3. Алексашина И. Ю. Педагогическая идея: зарождение, осмысление, воплощение: Практическая методология решения педагогических задач /И.Ю. Алексашина. – СПб. : СпецЛит, 2000. – 223 с.
4. Астапов В.М. Введение в дефектологию с основами нейро- и патопсихологии». М., 1994.
5. Атестація загальноосвітніх шкіл / [М.І. Сметанський, В.М. Галузяк, М.І. Слободянюк, В.І. Шахов]. – Вінниця : РВВ ВАТ Віноблдрукарня, 2001. –310с.

6. Беспалько В. Мониторинг качества образования – средства управления образованием / В. Беспалько // Мир образования. – 1996. – № 2. – С. 31–36.
7. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. для студ. / О. Ф. Бондаренко. – Х. : Фоліо, 1996. – 335 с.
8. Братченко С.Л. Введение в гуманитарную экспертизу образования (психологические аспекты) / С.Л. Братченко. – М. : Смысл, 1999. – 137 с.
9. Братченко С.Л. Введение в гуманитарную экспертизу образования (психологические аспекты) / С.Л. Братченко. – М. : Смысл, 1999. – 137 с.
10. Буркова Л. Гіпотетична побудова моделі адаптивної експертної системи освітніх інновацій / Л. Буркова // Рідна школа. – 2003. – С. 26–28.
11. Буркова Л. Гіпотетична побудова моделі адаптивної експертної системи освітніх інновацій / Л. Буркова // Рідна школа. – 2003. – С. 26–28.
12. Ветер А. Л. Психологическое консультирование и диагностика: Практ. руководство / А. Л. Ветер. – М. : Генезис, 2001. – 160 с.
13. Гормин А. С. Теоретические основы обучения и воспитания одаренных детей в парадигме барьерной педагогики: Монография / А.С. Гормин. – В. Новгород: НРЦРО, 2002. – 108 с.
14. Горностай П. П. Теория и практика психологического консультирования: Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход П. П. Горностай. – К. : Наук. Думка, 1995. – 128 с.
15. Гулина М. А. Основы индивидуального консультирования / М.А. Гулина. – СПб.: Изд-во СПбГУ, 2000. – 272 с.
16. Гуманитарная экспертиза: возможности и перспективы : сб. науч. тр. [под ред. : В.И. Бакштановского, Т.С. Караченцевой]. – Новосибирск : Наука, 1992. – 221 с.
17. Гуманитарная экспертиза: возможности и перспективы : сб. науч. тр. / [под ред. : В.И. Бакштановского, Т.С. Караченцевой]. – Новосибирск : Наука, 1992. – 221 с.
18. Державін В. Технологія проведення демократичної експертизи / В. Державін // Управління освітою. – 2004. – № 18 (90). – С. 11–12.
19. Джордж Р., Кристианы Т. Консультирование: теория и практика : [пер. с англ.] / Рики Джордж, Тереза Кристиан. – М. : Эксмо, 2002 – 447с.
20. Емельянов Ю. Н. Исследование и проектирование межличностных ситуаций как теоретико-прикладное направление социальной психологии / Ю.Н. Емельянов // Вестник ЛГУ. Серия 6. – Вып. 1. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1986.– С. 55-62.
21. Єльнікова Г.В. Атестація загальноосвітніх навчальних закладів в Україні: передумови, зміст, експеримент : наук.-метод. посіб. / Г. В. Єльнікова. – Харків : Гімназія, 1999. – 160 с.
22. Загороднюк С. В., Краснейчук А. О. Консультування як вид послуг органів державного управління / С.В. Загороднюк, А. О. Краснейчук – [Електронний ресурс] – <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals>.
23. Зейгарник Б.В. Патопсихология. М.: Издательство Московского университета, 1986.
24. Корі Д. Теорія і практика групового консультування / Д. Корі. Пер. з англ. Є.Рачкова. – М. : Изд-во Эксмо, 2003. – 640 с.
25. Корсакова Н.К., Микадзе Ю.В., Балашова Е.Ю. Неуспевающие дети: нейропсихологическая диагностика трудностей в обучении младших школьников. М., 1997.

26. Коттлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование / Дж.Коттлер, Р. Браун . – СПб. : Издательство «Питер», 2001. – 464 с.
27. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования / Р. Кочюнас. – М. Академический Проект, 2000. – 240 с.
28. Линде Н. Л. Психологическое консультирование: Теория и практика: Учеб. пособие / Н. Л. Линде. – М. : ЗАО Издательство «Аспект Пресс», 2013. – с.
29. Михайлова Н. Н., Юсфин С. М. Педагогика поддержки: Учебно-методическое пособие / Н. Н. Михайлова, С. М. Юсфин. – М. : МИРОС, 2001. – 208 с.
30. Мкртычян Г.А. Психолого-педагогическая экспертиза в образовании: теория и практика : дис. на соискание учёной степени доктора психол. наук : 19.00.01 / Герасим Амирович Мкртычян. – Н. Новгород, 2002. – 351 с.
31. Мэй Р. Искусство психологического консультирования: как давать и обретать душевное здоровье / Р. Мэй Пер. с англ. М. Будыниной, Г. Пимочкиной. – М.: Апрель Пресс : ЭКСМО-Пресс, 2002. – 256 с.
32. Научно-методическое сопровождение персонала школы: педагогическое консультирование и супервизия: Монография / М.Н. Певзнер, О.М. Зайченко, В.О. Букетов, С.Н. Горычева, А.В. Петров, А.Г. Ширин / Под ред. М.Н. Певзнера, О. М. Зайченко. – Великий Новгород: НовГУ им. Ярослава Мудрого; Институт образовательного маркетинга и кадровых ресурсов, 2002. – 316 с.
33. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования / Р. Нельсон-Джоунс. – СПб. : Издательство «Питер», 2000. – 464 с.
34. Немов Р. С. Основы психологического консультирования; Учеб. для студ. вузов / Р. С. Немов. – М.: Владос, 1999. – 394 с.
35. Отбор детей во вспомогательную школу: Пособие для учителя / Сост.: Т. А. Власова, К. С. Лебединская, В. Ф. Мачихина — М.: Просвещение, 1983. С.18-
36. Педагогическое консультирование : учеб. пособие / [М.Н. Певзнер, О.М. Зайченко, С.Н. Горычева, В.Н. Аверкин, А.Г. Ширин, А. В. Петров] ; под. ред. В.А. Сластенина, И.А. Колесниковой. – М. : Издательский центр «Академия», 2006. – 320 с.
37. Петренко Л. Система внутрішньошкільного експертного оцінювання результатів навчальної діяльності учнів / Л. Петренко // Освіта і управління. –2006. – Т. 9. –№ 1. – С. 83–90.
38. Роджерс К. Р. Консультирование и психотерапия. Новейшие подходы в области практической работы: Монография / К. Р. Роджерс; Пер. с англ. О. Кондрашовой, Р. Кучкаровой. – М. : ЗАО Изд-во ЭКСМО-Пресс, 1999. – с.
39. Субетто А. Качество образования: проблемы оценки и мониторинга А. Субетто // Образование. – 2000. – № 2. – С. 62–66.
40. Тубельский А. Экспертиза инновационной школы / А. Тубельский // Инновационное движение в российском школьном образовании. – М., 1997. – С. 158–179.
41. Фомичева И. Г. Модели педагогической деятельности: опыт систематизации / И. Г. Фомичева. – Тюмень: Изд-во Тюменского гос. ун-та, 1997. – 256 с.
42. Щедровицкий Г.П. О методе исследования мышления / Г.П. Щедровицкий. –М., 2006. – 600 с.
43. Юксвярав Р. К. Управленческое консультирование: теория и практика /Р.К. Юксвярав, М.Я. Хабакук, Я.А Лейман. – М. : Экономика, 1988. – 272 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Загальна характеристика психологічної експертизи
2. Основні положення експертизи психолого-педагогічних програм
3. Цілі і функції ППЕ.
4. Основні групи замовників та напрямки здійснення психолого-педагогічної експертизи
5. Прогностична функція психолого-педагогічної експертизи;
6. Нормативна функція психолого-педагогічної експертизи;
7. Оціночна;
8. Дослідницька функція психолого-педагогічної експертизи;
9. Розвиваюча функція психолого-педагогічної експертизи
10. Традиційні методи психолого-педагогічної експертизи
11. Організація та етапи проведення Психолого-педагогічної експертизи.
12. Принципи проведення психолого-педагогічної експертизи.
13. Основні психологічні компоненти експертного вивчення учня
14. Схема психолого-педагогічного аналізу учня
15. Схема аналізу типових труднощів у навчанні
16. Основні положення Психолого-медико-педагогічної консультації.
17. Завдання та організація роботи психолого-медико-педагогічної консультації
18. Вторинні специфічні методи психолого-педагогічної експертизи.
19. Метод незалежних експертних оцінок як специфічний метод психолого-педагогічної експертизи
20. Метод парних порівнянь специфічний метод психолого-педагогічної експертизи.
21. Емпіричні методи у психологічній експертизі
22. Поняття про психолого-психологічне консультування як вид професійної діяльності практичного психолога закладу освіти.
23. Консультативна робота в системі освіти як метод активізації навчально-виховного процесу.
24. Визначення понять “пряме, непряме, опосередковане” консультування.
25. Предмет взаємодії психолога та клієнта.
26. Основні форми проведення консультацій у закладах освіти.
27. Основні вимоги до консультанта в системі освіти.
28. Особливості психолого-педагогічного консультування порівняно з іншими видами консультування.
29. Основні етапи становлення та розвитку психолого-педагогічного консультування.
30. Специфіка консультування у старших класах загальноосвітніх шкіл (придбання психосексуальної ідентичності, професійне самовизначення, життєве самовизначення тощо).
31. Консультування в закладах, що забезпечують соціальну та психолого-педагогічну підтримку дітей з особливими потребами.
32. Консультування дорослих у дошкільній установі.
33. Специфіка консультування в початковій школі.
34. Специфіка консультування в середній школі.
35. Основні принципи психолого-педагогічного консультування учнів.

36. Основні види психолого-педагогічного консультування.
37. Особливості психолого-педагогічного консультування.
38. Основні форми психолого-педагогічного консультування.
39. Основні завдання психолого-педагогічного консультування.
40. Етичні аспекти в професійній діяльності консультанта.
41. Технологія проведення індивідуального консультування учнів загальноосвітніх шкіл.
42. Специфіка групових методів при консультуванні в системі освіти.
43. Особливості психологічного консультування педагогів.
44. Особливості психологічного консультування керівників освітніх закладів.
45. Особистісно-орієнтоване консультування в контексті зарубіжного та вітчизняного досвіду.
46. Консультування з проблем сім'ї.
47. Психологічні особливості консультування батьків з приводу де-віантної поведінки дітей та підлітків Консультування педагогів стосовно допомоги соціально і педагогічно занедбаним дітям.
48. Консультування батьків з проблем міжособистісного спілкування з дітьми. Особливості поведінкового напрямку при здійсненні психологічного консультування.
49. Використання когнітивного напрямку при наданні психологічного консультування.
50. Специфіка гуманістичного напрямку при наданні психологічного консультування. Основні принципи особистісно-орієнтованого психологічного консультування.